

Oslo, 06.09.2017

Til: Ingrid Schøyen, Christoffer Aas-Pedersen og Lars Løken
Utenriksdepartementet
Boks 8114 Dep, 0032 Oslo

Innspill om Arms Trade Treaty før tredje statspartskonferanse neste uke

Norge var blant landene som sammen med andre stater og sivilsamfunnet arbeidet for en sterk Arms Trade Treaty (ATT) som kan bidra til å redde liv og redusere lidelser forbundet med væpnet vold og uansvarlig våpenhandel. Det kan vi være stolte av.

Den tredje statspartskonferansen til ATT avholdes altså i Genève neste uke. Forum for utvikling og miljø, et nettverk av 50 norske sivilsamfunnsorganisasjoner, har fulgt ATT-arbeidet siden FN-forhandlingene begynte i 2009. Vi setter pris på at vi kan møtes førstkommende fredag i UD i den forbindelse. Vi ser fram til dialog, og har følgende innspill:

God etterlevelse av avtalen, i tråd med formålet om å redusere lidelser. Statspartskonferansen må bidra til sterkest mulig implementering av avtalen, slik at blant annet våpeneksport som bidrar til brudd på menneskerettighetene og humanitærretten stanses. Det må bygges normer for strenge tolkninger av forbudsbestemmelsene i avtalen (artikkel 6 og 7) , og sikres implementering i tråd med avtalen intensjon og formålet om å redusere lidelser.

Styrke offentlig rapportering. For at stater skal kunne holdes ansvarlige for sin våpenhandel, må det foreligge god offentlig tilgjengelig informasjon om hva slags handel som har funnet sted. Norge bør være pådriver for at alle årlige rapporter skal være offentlige. Videre må konferansen legge vekt på at rapporteringsfristene må overholdes. Globalt har det dessverre vært lite fremgang mht rapporteringens kvalitet og kvantitet per 31. mai 2017: Kun 59 av 82 Initial Reports er levert. Fem av rapportene er holdt hemmelige (Burkina Faso, Mauritius, Nigeria, Senegal og Togo). Og kun 32 av de 75 årsrapportene for import og eksport ble levert innen fristens utløp. Tilsammen 43 rapporter hadde kommet inn innen juli, og flere mangler fortsatt. Videre, 13 statsparter har fortsatt ikke levert rapport for deres våpeneksport og –import for 2015, mer enn ett år etter fristens utløp.

Hvordan ATT-implementering kan bidra til oppnåelse av bærekraftsmålene:

Vi ser positivt på beslutningen om å inkludere en fokusert debatt under CSP3 om forbindelsen mellom ATT og FNs bærekraftsmål (SDG). Sterk ATT-implementering trengs for å nå SDGene. Blant SDG-delmålene som er særlig relevante for ATT er delmål 16.4 «Innen 2030 oppnå en betydelig reduksjon av ulovlige finans- og våpenstrømmer, gjøre det enklere å spore opp og returnere stjålne eiendeler samt bekjempe alle former for organisert kriminalitet». For å redusere ulovlige våpenstrømmer må landene først sikre forsvarlig regulering av den lovlige våpenhandelen, jf ATTs artikkel 6, 7 og 11. Også andre mål og delmål er relevant for ATT, for eksempel delmål 5.2 «Avskaffe alle former for vold mot alle jenter og kvinner, både i offentlig og privat sfære, herunder

menneskehandel, seksuell og annen form for utnytting» jf ATTs artikkel 7.4 om kjønnsbasert vold og vold mot kvinner og barn.

Økt innsats for universalisering av ATT – inkludert flere ATT-ratifikasjoner fra blant annet asiatiske land - vil også være viktig for å nå SDGene.

For mer informasjon om SDGene, se våre hjemmesider www.forumfor.no

Når det gjelder norsk implementering av Arms Trade Treaty har vi dessuten følgende innspill:

Inkludere ATTs forbudsbestemmelser i norsk lov/forskrift

At ATT innlemmes i norsk lov mener vi vil styrke vårt eget regelverk, og enda viktigere vil det sende et viktig signal til andre land med svakere regelverk for våpeneksport. Vi er derfor glade for at et flertall på Stortinget ber regjeringen "utrede hvorvidt innholdet i ATT-avtalens artikler 6 og 7 kan innpasses i norsk lov eller forskrift, slik at det får en sterkere juridisk forankring og ikke bare gjenspeiles i departementets egne retningslinjer". Vi ser fram til informasjon om utfallet av denne utredningen.

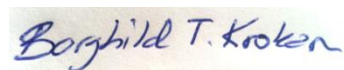
Stanse norsk eksport av ammunisjon til Emiratene

I det norske eksportkontrollregelverket står det at «Norge ikke vil tillate salg av våpen og ammunisjon til områder hvor det er krig eller krig truer, eller til land hvor det er borgerkrig». Og ATT forbyr eksport der det er en overveiende risiko for at det vil bli brukt til å fasilitere brudd på menneskerettigheter og humanitær rett, jf. ATTs artikkel 6 og 7 nevnt overfor.

Situasjonen i Jemen beskrives som verdens verste humanitære katastrofe. Den Saudi-ledede koalisjonen av land som kriger i Jemen er siden 2015 anklaget for krigsforbrytelser etter blant annet angrep på sykehus og skoler. I koalisjonen deltar Emiratene, som mottok ammunisjon fra Norge i 2017, samt andre land som kjøpte militærmateriell fra Norge, ifølge Statistisk sentralbyrås tall for utenrikshandel. Vi oppfordrer derfor regjeringen om å stanse eksport av norsk ammunisjon og militærmateriell til landene som kriger i Jemen.

Vi ønsker regjeringen og den norske delegasjonen lykke til videre med det viktige arbeidet for ATT. Sammen med den globale sivilsamfunnskoalisjonen Control Arms som vi er med i, bistår vi gjerne den norske delegasjonen ved behov.

Vennlig hilsen

Borghild Tønnessen-Krokan
Daglig leder
Forum for utvikling og miljø